

Школска 2013/2014. година
Општинско такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VII разред

Шифра: _____

1.	<p>Повежи линијама сваку народну умотворину са њеним називом. Један назив је сувишан.</p> <p>а) Четири чавчића на чунчићу чучећи цијучу. б) Ко доброту сеје, љубав жање. в) Кад на врби роди грожђе. г) Два се петла побише на петлово огњиште, Један вели: – Иш! Други вели: – Ти жмуриш!</p>	<p>загонетка изрека бројалица пословица брзалица</p>
2.	<p>Обележи усправном цртом I цезуру у стиху из народне епске песме <i>Косовка Девејка</i>:</p> <p style="text-align: center;">Драги брато, делијо незнана.</p> <p>Овакав стих се прецизно назива</p>	
3.	<p>Одреди врсту строфе из песме <i>Шљива</i> Милована Данојлића (која је овде дата) и одговор напиши на линији.</p> <p style="text-align: center;">„Тако преспава јесен и зиму Тиха, загледана у даљину.”</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(назив врсте строфе)</p>	
4.	<p>Прочитај строфу из песме <i>Ратар</i> Вељка Петровића и напиши која је врста риме заступљена у њој. Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p style="text-align: center;">„Жуљаве руке одмара на плугу. Дубоко дише, и као да дремље. А ветар, ћухом пробуђене земље Надојен, тресе седу влас му дугу.”</p> <p>а) обгрљена рима б) укрштена рима в) непарна рима г) парна рима</p>	
5.	<p>Подвуци наслове три народне бајке.</p> <p><i>Седефна ружа, Баш-Челик, Звезда у чијим је грудима нешто куцало, Бајка о дечаку и Месецу, Небеска река, Аждаја и царев син, Биберче.</i></p>	

6.	<p>Прочитај стихове из народне песме <i>Марко Краљевић и Муса Кесеџија</i> и на линијама напиши три стилске фигуре које препознајеш у стиховима.</p> <p>„Коса му је до земљице црне, полу стере, полом се покрива; нокти су му, орати би мог’о; убила га мемла од камена, поцрнио, као камен сињи.”</p> <p>Стилске фигуре: _____, и _____.</p>																					
7.	<p>Препознај писца на основу понуђених података. Рођен је 1864. године у Београду. Сматра се нашим највећим драмским писцем. Био је комедиограф и приповедач, драматург, управник Народног позоришта у Београду и Српског народног позоришта у Новом Саду. Његова прва комедија звала се <i>Народни посланик</i>.</p> <p>Писац је _____.</p>																					
8.	<p>На линији поред наслова сваке народне лирске песме напиши назив књижевне врсте којој та песма припада.</p> <p>а) <i>Кујунџија и хитропреља</i> – _____ б) <i>Вила зида град</i> – _____ в) <i>Опет кад игра додола</i> – _____ г) <i>Највећа је жалост за братом</i> – _____</p>																					
9.	<p>Пажљиво прочитај следеће реченице. Поред тачних одговора заокружи Т, а поред нетачних Н.</p> <p>а) Фреска супруге краља Драгутина из манастира Грачаница инспирисала је песника Милана Ракића да напише песму <i>Симонида</i>. Т Н</p> <p>б) У песми <i>Манасија</i> средњовековни зограф спокојно осликава зидове манастира зато што зна да је оно што он слика вечно, а да је страх од турске освајачке коњице пролазан. Т Н</p> <p>в) Девојчица Ана Франк писала је дневник у поткровљу једне куће у Амстердаму од јула 1942. до августа 1954. године када су је немачки окупатори пронашли и одвели у концентрациони логор. Т Н</p> <p>г) У песми <i>Крвава бајка</i> опевано је страдање недужних људи и деце у Крагујевцу октобра 1941. године. Т Н</p>																					
10.	<p>Подвуци наслове три књижевна дела у којима се историјска позадина дела не везује за Други светски рат:</p> <p><i>Доживљаји Николетине Бурсаћа, Хајдук Станко, Кањош Мацедоновић, Кашика, Плава гробница, Крвава бајка.</i></p>																					
11.	<p>У поље поред наслова дела упиши број под којим се налази име јунакиње из тог дела. Једно име је сувишно.</p> <table border="1" data-bbox="178 2448 1816 2715"> <tr> <td>1.</td> <td>болничарка Бранка</td> <td><i>Мали Радојица</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Хајкуна девојка</td> <td><i>Смрт војводе Пријезде</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Јелица госпођа</td> <td><i>Доживљаји Николетине Бурсаћа</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>девојчица Вивета</td> <td><i>Ропство Јанковић Стојана</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>снаха Јела</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	1.	болничарка Бранка	<i>Мали Радојица</i>		2.	Хајкуна девојка	<i>Смрт војводе Пријезде</i>		3.	Јелица госпођа	<i>Доживљаји Николетине Бурсаћа</i>		4.	девојчица Вивета	<i>Ропство Јанковић Стојана</i>		5.	снаха Јела			
1.	болничарка Бранка	<i>Мали Радојица</i>																				
2.	Хајкуна девојка	<i>Смрт војводе Пријезде</i>																				
3.	Јелица госпођа	<i>Доживљаји Николетине Бурсаћа</i>																				
4.	девојчица Вивета	<i>Ропство Јанковић Стојана</i>																				
5.	снаха Јела																					

12.	<p>Пажљиво прочитај наведени одломак и одговори на захтеве који се налазе испод текста.</p> <p>„Пуче по граду глас као муња да је Фурлан погинуо. Неко прича да му је видио главу, неко срце, неко описива бој као да је све очима гледао, а стотина га опколила да чују. Зазвоне звона у свијем црквама; позатварају дућане прије мрака, ударе свирале и бубњи, расвијетле град да се види као усред подна, а народ врви одсвукуд на чопоре к великој цркви да Богу захвали и завјете прилаже што се град ослободио тако страшне биједе.”</p> <p>а) Наслов дела: _____</p> <p>б) Име и презиме аутора: _____</p> <p>в) Књижевни род којем дело припада: _____</p> <p>г) Назив града о којем се у делу приповеда: _____</p>													
13.	<p>Пажљиво прочитај одломак из приповетке <i>Кашика</i> Антонија Исаковића. Подвуци унутрашњи монолог у наведеном одломку.</p> <p>„Не верују. Неће да верују” – понови у себи Зоћа и убрза корак. Мрско погледа бакрач и поче намерно да заостаје. Станко га је сачекивао и опомињао. На крају Зоћи дојади.</p> <p>„Станко, дај ми бакрач!”</p> <p>Станко га зачуђено погледа.</p> <p>„Теби бакрач? Зашто? Ја сам јачи...”</p> <p>„Идем ја напред” – рече Зоћа.</p>													
14.	<p>На линији поред наведених стихова напиши име јунака који их је изговорио.</p> <p>а) „Волим с тобом часно погинути нег’ љубити на срамоту Турке; нећу своју веру изгубити и часнога крста погазити.” _____</p> <p>б) „О Хајкуна, срце из њедара, дај ми наћи од тавнице кључе, да испустим двадесет сужања.” _____</p> <p>в) „На част теби, мој мили ђевере! На част теби и чаша и вино, Поклони ми коња и сокола!” _____</p> <p>г) „Родитељу, Сенковићу Ђурђу, по чем’ би се могао познати да сам био тамо на мејдану кад с господом у диван изиђем?” _____</p>													
15.	<p>Поређај народне епске песме хронолошки (на основу времена када су се одиграли догађаји опевани у њима). Најстарије збивање обележи бројем 1, следеће бројем 2 и тако даље до броја 4.</p> <table border="1" data-bbox="199 2151 1428 2389"> <tr> <td>а)</td> <td><i>Старина Новак и кнез Богосав</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td>б)</td> <td><i>Диоба Јакшића</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td>в)</td> <td><i>Женидба Душанова</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td>г)</td> <td><i>Косовка Девојка</i></td> <td></td> </tr> </table>	а)	<i>Старина Новак и кнез Богосав</i>		б)	<i>Диоба Јакшића</i>		в)	<i>Женидба Душанова</i>		г)	<i>Косовка Девојка</i>		
а)	<i>Старина Новак и кнез Богосав</i>													
б)	<i>Диоба Јакшића</i>													
в)	<i>Женидба Душанова</i>													
г)	<i>Косовка Девојка</i>													
16.	<p>Да ли је постојала могућност да се сретну, односно да ли су били савременици писци чија су имена дата у паровима? Напиши ДА или НЕ на линијама поред наведених личности:</p> <p>а) Бранко Ћопић и Антоније Исаковић _____</p> <p>б) Вук Стефановић Караџић и Васко Попа _____</p> <p>в) Јанко Веселиновић и Бранислав Нушић _____</p>													

17.	<p>Прочитај одломак из приповетке <i>Кашика</i> Антонија Исаковића и именуј форму приповедања која је у њему заступљена.</p> <p>„Сети се догађаја у Херцеговини.</p> <p>Чета је за собом вукла много гладних дана. Поред реке наишли су на пуну камену кућу. Зоћа је пронашао две леје младог лука; тек што је никао; почупао је скоро целу леју и напунио торбу. Поломљена пера младог лука вирила су из торбе; она су га издала. А после четна конференција, најмучнији тренутак у животу, знао је унапред шта ће рећи.”</p> <p>а) хронолошко приповедање; б) ретроспективно приповедање; в) приповедање у првом лицу; г) унутрашњи монолог</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>													
18.	<p>Следећи стихови представљају пример за једну стилску фигуру. Напиши њен назив на линији испод стихова.</p> <p style="text-align: center;">„Мили боже, чуда големога! Јали грми, јал’ се земља тресе? Ја’ се бије море о мраморје, Ја’ се бију на Попина виле? Нити грми, нит’ се земља тресе, Ни’ се бије море о мраморје, Ни’ се бију на Попина виле; Већ пуцају на Задру топови, Шенлук чини ага Бећир-ага У’ватио Малог Радојицу, Па га меће на дно у тавницу.”</p> <p>Стилска фигура: _____</p>													
19.	<p>На линији поред реченица из народне бајке <i>Златна јабука и девет пауница</i> упиши бројеве од 1 до 5 тако да добијеш редослед догађаја у бајци.</p> <p>а) „Баба, не имајући куд камо, да му губавога коња, а он се онда с њом опрости, па пође водећи коња на улару.” _____</p> <p>б) „Царев син успе још једну чашу воде, пукне обруч и трећи; онда се буре распадне, а змај излети из њега, па на путу ухвати царицу и однесе је.” _____</p> <p>в) „Кад то чује коњ под змајем, а он махне главом и снагом, а ногама у вретен, те змаја о камен; змај сав прсне на комаде, а коњ се с њима удружи.” _____</p> <p>г) „Кад буде испред поноћи, он се пробуди па погледа на јабуку, а јабука већ почела зрети, сав се двор сјаје од ње.” _____</p> <p>д) „У бабе има једна кобила и ждребе, па ту кобилу и ждребе ваља чувати три ноћи; ко за три ноћи сачува кобилу и ждребе, баба му да да бира којег хоће.” _____</p>													
20.	<p>Попуни табелу, као што је започето.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">Назив дела</th> <th style="width: 33%;">Име и презиме аутора</th> <th style="width: 33%;">Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>а) <i>Плава гробница</i></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>б) <i>Манасија</i></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Јанко Веселиновић</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста	а) <i>Плава гробница</i>			б) <i>Манасија</i>				Јанко Веселиновић		
Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста												
а) <i>Плава гробница</i>														
б) <i>Манасија</i>														
	Јанко Веселиновић													

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____